

អង្គការសហប្រជាជាតិ

ការិយាល័យនៃឧត្តមស្នងការអន្តរជាតិបន្តសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

ទិវាអន្តរជាតិស្តីពីជនជាតិដើមភាគតិចពិភពលោក

ថ្ងៃទី៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃរំលឹកខួបលើកទី១៣ នៃទិវាអន្តរជាតិស្តីពីជនជាតិដើមភាគតិចពិភពលោក ។

ជនជាតិដើមភាគតិចមានទំនាក់ទំនងពិសេសជាមួយដីប្រពៃណី និងធនធានធម្មជាតិរបស់ពួកគេ ដែលជាស្នូលនៃអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ និងការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគេ ។ ការការពារ និងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចលើដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ គឺមានសារសំខាន់បំផុតសំរាប់ជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជា និងនៅជុំវិញពិភពលោក ។

សម័យប្រជុំលើកទីប្រាំមួយនៃវេទិកាអចិន្ត្រៃយ៍អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីបញ្ហាជនជាតិដើមភាគតិច ត្រូវបានប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៧ ដោយបានផ្តោតលើសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចលើដីធ្លី ទឹកដី និងធនធានផ្សេងៗ ។ គេបានកត់សំគាល់ថា ទោះជាមានការជឿនលឿនក្នុងការទទួលស្គាល់សិទ្ធិស្របច្បាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិចលើដីធ្លី ទឹកដី និងធនធានធម្មជាតិរបស់ពួកគេក្តី តែតាមការអនុវត្តជាក់ស្តែងមានការខ្វះខាត ដើម្បីការពារ និង អនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះ ។ វេទិកាអចិន្ត្រៃយ៍បានស្នើយ៉ាងទទួលបានដល់រដ្ឋទាំងអស់ ឱ្យចាត់វិធានការដើម្បីការពារសិទ្ធិទាំងនេះ និងបញ្ឈប់ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីធ្លី នៅក្នុងតំបន់ទាំងឡាយ ដែលជនជាតិដើមភាគតិចបានកាន់កាប់ ។

ច្បាប់ភូមិបាលកម្ពុជា ទទួលស្គាល់សិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច លើកម្មសិទ្ធិសមូហភាពនៃដីធ្លីរបស់ពួកគេ ដោយរួមទាំងដីបំរុងសំរាប់កសិកម្មពនេចរ ។ សិទ្ធិទាំងនេះនឹងត្រូវអនុវត្ត តាមរយៈការចុះបញ្ជីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាព ។ ច្បាប់ភូមិបាលចែងថា សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចទាំងអស់ត្រូវបន្តគ្រប់គ្រងសហគមន៍ និងដីធ្លីរបស់ខ្លួនតាមប្រពៃណីទំនៀមទំលាប់ ក្នុងពេលរង់ចាំការកំណត់ខាងផ្លូវច្បាប់អំពីឋានៈរបស់ខ្លួនថាជានីតិបុគ្គលដែលអាចកាន់កាប់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាព ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កិច្ចដំណើរការនៃការកំណត់គ្រប់ខ័ណ្ឌសំរាប់ចុះបញ្ជីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាពបានអូសបន្លាយពេលវែង ហើយនៅតែមានកង្វល់អំពីការការពារជនជាតិដើមភាគតិច ។ កង្វល់ជាពិសេសនោះគឺ ការកើនឡើងនៃចំនួនសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និងអាជ្ញាប័ណ្ណរើ ដែលបានផ្តល់ទៅលើជនជាតិដើមភាគតិច ដោយមិនមានការពិគ្រោះ-

យោបល់ជាមួយសហគមន៍ ។ នៅក្នុងខែកម្ភុះ ឆ្នាំ២០០៧ នៅក្នុងសិក្ខាសាលាមួយស្តីពីជនជាតិដើមភាគតិច និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីនៅកម្ពុជា តំណាងជនជាតិដើមភាគតិចនានា បានសំគាល់ឃើញអំពីការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីធ្លីថាជាឧបសគ្គមួយដ៏ធំសំរាប់ការអនុវត្តសិទ្ធិលើដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិរបស់ខ្លួន ។

នៅកិច្ចប្រជុំនៃវេទិកាសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានគូសបញ្ជាក់អំពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយស្តីពីការចុះបញ្ជីជនជាតិដើមភាគតិច និងអំពីគំរោងសាកល្បងថ្មីមួយ ដើម្បីចុះបញ្ជីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាព នៅក្នុងសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចចំនួនបីកន្លែង ។ ទោះជាយ៉ាងក៏ដោយ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅមានភាពយឺតយ៉ាវ ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានគូសបញ្ជាក់ពីកង្វល់មួយចំនួនស្តីពីការមិនបានបញ្ឈប់ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់នានា ដែលជនជាតិដើមភាគតិចរស់នៅ ហើយបានកត់សំគាល់ថាមិនមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាពណាមួយត្រូវបានចុះបញ្ជីឡើយនៅក្នុងអំឡុងពេលប្រាំមួយឆ្នាំ ចាប់តាំងពីការអនុម័តច្បាប់ភូមិបាលមក ។

ដើម្បីឱ្យសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច អនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើកម្មសិទ្ធិសមូហភាពនៃដីប្រពៃណី ត្រូវចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ដើម្បីការពារដីនេះ និងបញ្ឈប់ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់ដែលជនជាតិដើមភាគតិចរស់នៅ ។ តំរូវអោយមានវិធានការជាបន្ទាន់ផងដែរ ដើម្បីទទួលស្គាល់ដីជនជាតិដើមភាគតិច និងជំរុញឱ្យមានការចុះបញ្ជីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមូហភាពរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ។

ថ្ងៃនេះ ជាទិវាអន្តរជាតិស្តីពីជនជាតិដើមភាគតិចពិភពលោក គឺជាឱកាសមួយ ដើម្បីធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តជាថ្មីចំពោះការការពារ និងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចលើដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិនៅកម្ពុជា និងដើម្បីចាត់វិធានការជាក់ស្តែង ដើម្បីសំរេចគោលដៅនេះ ។